

Po slabi uri so se svetniki razšli... Kdaj pa o proračunu?

Prva v letu 2000

Seja, ki je ni bilo

Minuli teden se je na prvi letošnji seji sestal občinski svet. Po slabi uri pa se svetniki niso mogli dogovoriti niti o dnevnem redu.

Medvode - To je bila doslej ena najkrajših sej. Če pa bi ugotavljali, da se seja začne šele potem, ko je sprejet dnevni red, bi tokrat lahko ugotovili, da je sploh ni bilo. Slabo uro so se namreč le dogovarjali o dnevnem redu. Potem ko je predsednik odbora za urejanje

prostora in ekologijo zahteval umik predloga zazidalnega načrta za naselje Brezovec, ker pripravljalec zazidalnega načrta ni priložil tudi pozitivnega mnenja zdravstvena ministrstva, ki je po zakonu obvezen soglasodajalec ob tako velikih posegih v okolje.

Snežena pravljica

Martin Krpan s kobilico

Spodnje Pirniče - S snegom radodarne zime so vzbudile pri nekaterih skrite oblikovalske, da ne rečemo kar umetniške žilice, ki v vsakdanjem življenju prav nič ne izstopajo.

Nekako mogočen, vesel je pogled na Martina Krpana na kobilici v Spodnjih Pirničah v občini Medvode, na dvorišču hiše številka 71. Lani so se tu ustavljali številni domačini in iz raznih krajev ter si ogledovali ledenega kralja Matjaža. Letos pa je Franci Urh z ženo spet poskrbel za presenečenje. Ko je zapadel južen sneg, sta na že pripravljenem kupu snega naredila Martina Krpana, ki jezdi na kobilici. Kar kakšnih 24 ur sta ga delala. Zdaj ga pred odjugo varuje leden oklep. Morda bo Martin Krpan dočakal celo pomlad? Poleg številnih radovednežev od blizu in daleč smo ga kmalu potem, ko je "zrasel" obiskali tudi iz uredništva Sotočja.

8. februar

Z letom 2000 se je za Slovence začelo tudi Prešernovo leto. Ob 200-letnici rojstva pesnika in moža velikega duha dr. Franceta Prešerna bomo celo leto obeleževali z različnimi prireditvami.

Vsem, ki dobro v srcu mislijo, iskrene čestitke ob kulturnem prazniku.

10. seja občinskega sveta

Razprava na seji, ki je ni bilo

Prva seja občinskega sveta v novem letu je bila tudi ena izmed najkrajših. Če bi sledili tisti razlagi, da se seja začne takrat, ko svetniki sprejmejo dnevni red, potem tokratne seje sploh ni bilo. Zapletlo in razpletlo se je že pri dnevnem redu.

Namesto tehtne razprave o proračunu, o predlogu zazidalnega načrta za naselje Brezovec, o zemljiški renti, o propadajoči športni dvorani, smo dobili slabo uro trajajoče ugibanje, o čem bi svetniki na tokratni seji sploh želeli razpravljati.

10. seja občinskega sveta se je, kar ni neobičajno, zapletla že pri sprejemanju dnevnega reda. Svetnik Janez Burgar je v imenu Odbora za urejanje prostora in ekologijo, katerega predsednik je, zahteval umik predloga zazidalnega načrta za naselje Brezovec z dnevnega reda tokratne seje. Priprav-

ljalec zazidalnega načrta namreč ni priložil tudi pozitivnega mnenja zdravstvenega ministrstva, ki je po zakonu obvezen soglasodajalec ob tako velikih posegih v okolje.

Po precej burni razpravi, ki je sledila, se je večina svetnikov odločila, da zazidalni načrt obravnavajo že na tokratni seji. Dobili so tudi zagotovilo pripravljavca dokumentacije prof. Petra Gabrijelčiča, da pisno soglasje zdravstvenega ministrstva pridobijo še v tem tednu. Še burnejša je bila razprava po zahtevi 8 svetnikov, da se že na tokratni seji in še pred obravnavo prostorsko ureditvenih aktov oceni delo Odbora za urejanje prostoro-

rov in ekologijo. Poslovnik določa, da se zahtevi tolikšnega števila svetnikov mora ugoditi, čeprav so spet drugi menili, da gre le za ponovno vnašanje razdora v občinski svet. Ker je bilo izglasovano, da se ocenjevanje uvrsti šele na deseto mesto, celotni dnevni red ni dobil zadostne podpore in svetniki so se razšli. Nekateri med njimi z besedami, da se seja nadaljuje v prihodnji vojni. Pospremile so jih tudi besede predsedujočega tokratne seje Štefana Čebaška, češ da tisti, ki niso glasovali za tako oblikovan dnevni red, v bistvu niso želeli razpravljati o proračunu za letošnje leto.

Medvoška podjetja in zemljiška renta

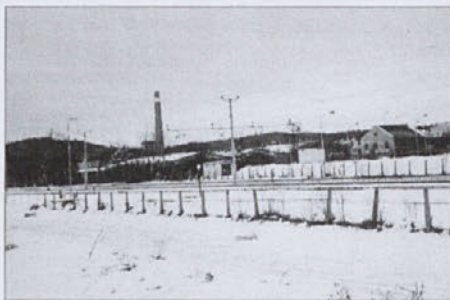
Davčna uprava zahteva tudi zamudne obresti

Po podatkih Davčne uprave RS so nekatera medvoška podjetja občini Medvode dolžna še 78 milijonov tolarjev nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

V večjem delu gre za obračunane visoke zamudne obresti, ki jih je bivši občinski svet že odpisal, davčna uprava pa meni, da je potrebno rešitev poiskati drugje.

Celotna zgodba o neplačevanju zemljiške rente sega kar nekaj let nazaj. Po nekdanjem veljavnem odloku o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, so bila vsa podjetja, ki so poslovala z izgubo, oproščena plačila tega prispevka. Vendar medvoška podjetja postopka za odpis terjatev niso speljala do konca. Zakaj je bilo temu tako, sta dve razlagi. Občinska uprava meni, da so bile njihove vloge ali nepopolne ali neargumentirane, vodstva podjetij pa trdijo, da se je postopek zaustavil zaradi njim nerazumljivih razlogov. Kakorkoli, gre za neplačano zemljiško rento iz obdobja 1992-1994 oziroma za plačilo neplačanih zamudnih obresti.

Bivši občinski svet je namreč že leta 1998 sklenil, da tovarna Sora in Tekstilna svoji obveznosti iz teh let poravnata predvsem z zemljišči, Tovarna Color in Papirnica Goričane pa naj bi svoje obveznosti poravnali v večih obrokih. Po tako oblikovanem sklepu, so bila podjetja dolžna plačati revalorizirano glavnico na dan nastanka dolga brez zamudnih obresti. To so vsa, razen Tekstilne, tudi storila oziroma Color je plačal 18, Papirnica Goričane 7 in Tovarna pohištva Sora 5 milijonov tolarjev v denarju in 5 milijonov tolarjev z zemljišči za bodočo štiripasovnico. O dogovoru in plačilu pa je nekdo očitno pozabil obvestiti tudi davčno upravo, ki je pridno beležila zamudne obresti.

Davčna uprava Republike Slovenije je občino Medvode nato obvestila, da ni možna nikakršna oprostitev (niti zamudnih obresti) in je zato sprožila postopek prisilne izterjave. To za Color pomeni 20 milijonov, za Soro 15 in za Goričane še 5 milijonov zamudnih obresti in za Tekstilno kar 38 milijonov tolarjev obveznosti, kajti to podjetje še v naprej ne plačuje teh obveznosti.

Pogovori in dogovori s starim vodstvom tega podjetja, kako in na kakšen način poravnati stare obveznosti, so ves čas potekali, vendar brez prave rešitve. Septembra je vodstvo prevzel nov direktor Bojan Hafner, ki je že izrazil pripravljenost, da občinski svetu predstavi sanacijski program, ki pa menda nikakor ni izvedljiv, če bi podjetje moralo poravnati stare dolgove. Hkrati v imenu vodstva obljublja redno plačevanje zemljiške rente, ki znaša letno okrog 6,5 milijona tolarjev.

Ker bi poplačilo zamudnih obresti za vsa podjetja, ne le za Tekstilno, pomenilo ponovno večjo obremenitev, je občinska uprava pripravila predlog, kako ugoditi zahtevi

Na dnevnem redu tokratne seje sveta, ki je ni bilo, je bil tudi predlog, da se vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča zviša z dosedanjih 0,036 tolarja na 0,0396 tolarja oziroma za 10 odstotkov. V letošnjem letu naj bi iz naslova zemljiške rente pridobili kar 140 milijonov tolarjev. Pravne osebe naj bi jo plačale skoraj 90 milijonov tolarjev. Ob tem je že upoštevano dejstvo, da je običajna izterjava tega davka od 80 - 90-odstotna.

pravne osebe in vendarle potrditi tisto, kar je občinski svet že sklenil. Colorju, Tovarni pohištva Sora in Papirnici Goričane naj bi iz občinskega proračuna nakazali sredstva za poravnavo zamudnih obresti, ta bi jih nakazala na davčno upravo in ta nazaj v občinski proračun, kamor sodijo. Davčna uprava RS se očitno noče odpovedati 3-odstotni proviziji, ki jo zaračuna ob taki transakciji, drugače bi pustila, da se dolžniki in upniki dogovorijo sami. Za reševanja problematike v tovarni Tekstilna, ki daje kruh 96 delavcem, je občinska uprava na podoben način predlagala oprostitev plačila zemljiške rente vse do konca leta 1996, ko je stopil v veljavo nov odlok.

78 milijonov tolarjev v občinski blagajni je seveda za vse svetnike velika skušnjava, za vsa podjetja pa velika obremenitev iz minulih let in dobra šola, da je postopke, še posebej če te oprostijo plačila, potrebno speljati do konca.

Obnova treh kulturnih domov

Glavna ugotovitev odbornikov za družbene dejavnosti je bila, da je v Sloveniji težko najti proračun, ki bi bil v tolikšni meri naklonjen izobraževanju, predšolski vzgoji, zdravstvenemu in socialnem varstvu, kulturi in športu kot ravno osnutek letošnjega medvoškega.

Z več sredstvi, ki jih namenjamo kulturni dejavnosti in naložbam v kulturne ustanove, naj bi tudi v naši občini dostojno proslavili leto 2000, ki je razglašeno za Prešernovo leto in leto kulture.

Za področje družbenih dejavnosti osnutek letošnjega proračuna namenja kar 30 odstotkov več sredstev kot v lanskem letu. Več kot podvojila naj bi se predvsem sredstva namenjena kulturi in športu. Ne toliko za financiranje dejavnosti posameznih društvom, temveč za posamezne akcije, ki naj bi sledile v letu kulture, in predvsem za obnovo treh kulturnih domov. Kar 80 milijonov tolarjev naj bi se namreč v letošnjem letu namenilo za ureditev avle v Domu krajanov v Pirničah, za prizidek pri domu Svoboda v Medvodah in ureditev sanitarij v Domu krajanov v Sori. Poleg tega naj bi se v letošnjem letu namenilo še 20 milijonov tolarjev

za nadaljevanje obnove gradu Goričane in 5 milijonov tolarjev za odkup rojstne hiše Jakoba Aljaža. Ker je predvidena postopna obnova vseh kulturnih ustanov in torej večletna vlaganja, so predvsem bolj športno naravnani odborniki večkrat izrazili upanje in dvom, da bodo potem prišli na vrsto tudi športni objekti, ki so v zelo slabem stanju in skorajda ne dopuščajo nikakršnega razvoja športne dejavnosti. Vsi odborniki so bili sicer mnenja, da je potrebno vse napore vložiti v nakup športne dvorane, kar pa seveda ne pomeni rešitev za vse športe. V obstoječe športne objekte je skorajda nemogoče vlagati, kajti vsi po vrsti nimajo nobenih prostorskih danosti za razvoj. Zato so odborniki predlagali, da se vsaj 2 milijona tolarjev nameni za dokumentacijo in projekte za urejanje športnih igrišč in spremljajočih objektov.

Pirniška cesta

Letos kanalizacija, drugo leto cesta

Celovita ureditev pirniške ceste bo tako po finančni kot po prostorski zahtevnosti najbrž eden izmed bolj zahtevnih projektov. V osnutku letošnjega proračuna je za prvo fazo zagotovljenih 85 milijonov tolarjev.

Pred dnevi so se ponovno sestali predstavniki KS Pirniče oziroma gradbenega odbora, ki rešuje predvsem odškodninska vprašanja, in predstavniki Občine Medvode. Načrti za kanalizacijo, rekonstrukcijo ceste s pločnikom in obnovo vodovoda so namreč že pripravljeni, ves ta čas pa so upali, da bodo za vsa dela lahko pridobili enotno gradbeno dovoljenje. Ker gradbenemu odboru še ni uspelo pridobiti vseh soglasij lastnikov zemljišč potrebnih za obnovo ceste in izgradnjo pločnika, so se na sestanku odločili za drugačen potek. Na novo odločitev je vplivala tudi višina sredstev predvidenih za projekt v letošnjem letu.

"Pri pripravi proračuna za leto 2000 smo ugotovili, da občina v enem letu nikakor ni sposobna zagotoviti dovolj sredstev za tako obsežen projekt, kot je Pirniška cesta. Če bo proračun sprejet v predlagani obliki, bomo v letošnjem letu zgradili primarni vod kanalizacije in prestavili del komunalnih vodov, ki potekajo vcestišču in ob njem, v naslednjem letu pa še cesto in preostale komunalne vode, ki so predvideni v pločniku. Cesta naj bi bila konec leta pripravljena za odprtje oziroma prevzem," je povedal Franci Jeraj, vodja oddelka za gospodarske javne službe.

Letos je za izgradnjo primarnega voda kanalizacije in za prestavitev dela komunalnih vodov od Verja do Zgornjih Pirnič predvidenih 85 milijonov tolarjev. Celoten projekt naj bi po nepopolnih projektantskih predračunih stal okoli 200 milijonov tolarjev. To so seveda predračuni, ki ne vrednoti-

Tudi cesto proti šoli nameravajo letos razširiti, da bo pot šolarjev bolj varna.

jo posebnih želja in zahtev posameznih krajanov, ki še vedno razmišljajo, ali bi za potreben pločnik odstopili del zemljišča. Nekaj metrov zemlje, ki loči stanovanjske hiše od obstoječe ceste so namreč za posameznike veliko bolj dragoceni kot drugje, kjer ni tako strnjeno naselje.

"Pravilo je, da v občini Medvode odkupimo zemljo po največ 15 mark v tolarški protivrednosti za kvadratni meter. To je veliko manj od siceršnje tržne vrednosti stavbnega zemljišča, kljub vsemu pa je to primeren dogovorjena cena," je še dodal Jeraj, ki je

prepričan, da bo 5,5 metra široka cesta na koncu le imela po vsej dolžini tudi 1,6 metra širok pločnik, saj gradbeni odbor uspešno vodi pogovore s še preostalimi lastniki zemljišča.

Štefan Čebašek, predsednik KS Pirniče in svetnik v občinskem svetu, je zadovoljen s takšnim dogovorom in z načrtovanim potekom dela, le če bodo ta dejansko opravljena. Pričakuje tudi večjo podporo, ki naj bi jo občinska uprava nudila gradbenemu odboru, ki opravlja težko in odgovorno delo.

Zdravstveni dom Medvode

Boljša zdravstvena oskrba Medvoščanov

Zdravstveni dom Medvode od 1. januarja deluje kot samostojna ustanova. V samostojnost vstopa z novim računalniškim programom in boljšo zdravstveno oskrbo.

V šestmesečnem pripravljalnem obdobju so zavod registrirali, pridobili vse potrebne dokumente za samostojno delovanje, med drugim lasten žiro račun, in se pogajali z Zdravstvenim domom Ljubljana in zdravstveno zavarovalnico o tem, kateri del programa se bo izvajal v ZD Medvode. O tem, kaj smo Medvoščani s samostojnim zavodom pridobili, smo se pogovarjali z vršilko dolžnosti direktorice Jasno Bačac.

Občinski svetniki so se večkrat ukvarjali s problematiko zdravstvenega doma, preden so lani v mesecu maju sprejeli Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Zdravstveni dom Medvode. S sprejemom odloka je bila podana osnova za izvedbo pravnih postopkov, za dogovore o prenosu zdravstvenega programa, za delitev premoženja in organizacijo poslovnih funkcij, ki so se do sedaj opravljale v Zdravstvenem domu Ljubljana. Do konca leta izvedene aktivnosti so omogočile, da je Zdravstveni dom Medvode začel s samostojnim poslovanjem po zastavljenem načrtu, ob prehodu v novo tisočletje.

S 1. januarjem so bili skladno z odlokom v novo ustanovljeni zavod razporejeni zdravstveni delavci, razporeditev administrativnih delavcev pa bo realizirana do začetka marca. Zdravstveni delavci so ta prehod občutili predvsem v zamenjavi programske opreme, ki omogoča sodobnejše in bolj celovito spremljanje zdravstvenih storitev v okolju windows.

Dogovori glede obsega programa zdravstvenih storitev, ki zagotavlja enako raven zdravstvenega varstva kot je zagotovljena v Ljubljani, so potekali kar nekaj mesecev in so bili zaključeni šele pred kratkim ob pomoči Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). Izkazalo se je namreč, da je preskrbljenost prebivalstva na nekaterih področjih zdravstvenega varstva slabša kot v Ljubljani, vendar ZD Ljubljana ni bil pripravljen sprejeti sprememb. K ustreznemu dogovoru so prispevala tudi priporočila ZZZS, s katerim pogodba še ni podpisana,

že sedaj pa je znano, da bo ustanovitev Zdravstvenega doma pripomogla k izboljšanju zdravstvene preskrbljenosti občanov.

"Povečujemo obseg zdravstvenega varstva odraslih, naš interes pa je tudi zagotoviti preventivno zdravstveno varstvo odraslih oziroma razviti dispanzer medicine dela prometa in športa, skladno s spremenjeno zakonodajo na tem področju. Že od začetka leta deluje ginekološka ambulanta s spremenjenim ordinacijskim časom (ponedeljek, sredo, petek od 15-20 ure) in drugim ginekologom. Z njegovo pomočjo smo že začeli s posodabljanjem opreme v ambulanti, pridobili smo ultrazvok, druga potrebna oprema pa bo nabavljena predvidoma po delitveni bilanci. Povečujemo tudi obseg dela okulista, ki bo v prihodnje občanom dosegljiv ob ponedeljkih popoldne ob torkih in četrkih pa izmenično dopoldne in popoldne. Pridobitev programa okulista pomeni spremembo tudi za občane, ki morajo za storitve okulista praviloma pridobiti napotnico. Predvidevamo tudi povečanje obsega fizioterapevtskih storitev, ki bodo predvidoma trikrat na teden občanom na voljo dopoldne in popoldne. Nekaj težav imamo še pri zagotavljanju zobozdravstvenih storitev, vendar se razme-

re že izboljšujejo pri zobozdravstvenem varstvu otrok in mladine. Nepričakovan odhod zobozdravnice za odrasle ob prehodu v samostojnost zaenkrat, zaradi neuspele objave, rešujemo z notranjo razporeditvijo in dodatnim delom zobozdravnikov, v celoti pa ga bomo predvidoma rešili v naslednjih mesecih.

V teku so še dogovori o nadaljnjem sodelovanju z ZD Ljubljana, predvsem na področjih, kjer smo zaradi pogojev in obsega dela že do sedaj koristili storitve drugih enot. Vendar so že znane spremembe na področju zagotavljanja zdravstvenega varstva otrok in mladine ob sobotah. Predvidoma bo prvo in drugo soboto v mesecu zdravstveno varstvo zagotovljeno v Medvodah, preostale sobote pa bodo občani lahko koristili te storitve kot doslej v Enoti OVZ Šiška," pravi Jasna Bačac.

Direktorica
Jasna Bačac

Dolgotrajno osamosvajanje Zdravstvenega doma Medvode je vplivalo tudi na njegovo opremljenost, saj je ZD Ljubljana v zadnjih petih letih v opremo vlagal le minimalna sredstva. Oprema je bila konec leta večinoma starejša od 16 let in že skoraj v celoti odpisana. Za nemoteno poslovanje so že kupili novo računalniško opremo, telefonsko centralo, načrtujejo novo opremo v laboratoriju, zobni rentgen, lastni ultrazvok ter drugo zdravstveno opremo in pripomočke, kar bo omogočilo izboljšanje kvalitete zdravstvenih storitev. Tempo vlaganja je povezan predvsem z delitveno bilanco in finančnimi sredstvi, ki bodo dokončno opredeljena ob zaključnem računu za leto 1999.

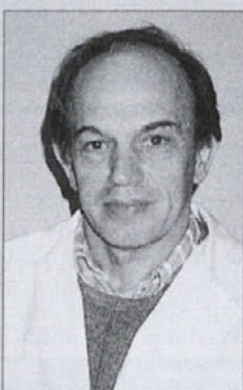
"Morda bodo naši rezultati poslovanja preteklih let omogočili tudi nabavo kakšnega zobozdravstvenega stola z vso potrebno opremo. Zelo dobrodošlo pa bi bilo tudi morebitno dodatno financiranje oziroma finančna pomoč.

Upošteva je dosežanje aktivnosti in obstojne stanje ocenjujemo, da bo Zdravstveni dom Medvode že v letošnjem letu posloval uspešno in dosegal tudi primerne rezultate poslovanja. Ob tem je treba poudariti, da k temu lahko v veliki meri pripomorejo tudi občani. Glede na sistem financiranja zdravstvenih storitev je namreč potrebno, da se obvezno opredelijo za zdravnika, pri katerem koristijo oziroma želijo koristiti zdravstvene storitve. V nasprotnem primeru storitve niso primerno vrednotene oziroma plačane s strani ZZZV," nadaljuje Bačaceva.

Videti je, da je v zdravstvenem domu zavel nov veter. Čutijo ga zaposleni, ki so z dobro voljo in optimizmom v veliki meri pripomogli k uspešni osamosvojitvi, in trudili se bodo, da bodo z zdravstvenimi storitvami čim bolj zadovoljni tudi občani.

V začetku meseca januarja je v ZD Medvode z delom začel tudi ginekolog specialist Miroslav Jurca, ki bo na razpolago trikrat na teden; ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15. do 20. ure.

"Ko sem sprejel to delo, sem si ogledal tudi ordinacijo. Prostori so sicer lepo urejeni in sveti, oprema pa za današnje pogoje dela skoraj neuporabna. Odločili smo se, da bomo z različnimi akcijami poskušali pridobiti sredstva za opremo, ki bo ženam s tega območja zagotavljala najboljše zdravstveno varstvo v okviru danih možnosti. Dejstvo je, da je veliko žensk v tem času, ko to področje ni bilo urejeno, že poiskalo ginekologa izven Medvod. Upam, da bomo s kvalitetnim delom uspeli te ženske privabiti nazaj. Prihajam iz ginekološko dobro urejene regije, kjer so bile ženske deležne boljšega zdravstvenega varstva, in kjer je opaziti precej manj neobravnavanih bolezenskih sprememb."

Ginekolog
Miroslav Jurca

Krajevna skupnost Smlednik

Le strpnost in dogovarjanje

Na aprilskih volitvah so bili v devetčlanski svet KS Smlednik izvoljeni Rajko Jenko, Srečko Rozman, Jože Janhar, Franc Špenko, Jožef Zupan, Doran Konjar, Janez Hočevnar, Zdravko Debeljak in Peter Lampič.

O težavah in načrtih smo se pogovarjali s podpredsednikom Rajkom Jenkom, predsednikom komunalne komisije Doranom Konjarjem in predsednikom Zdravkom Debeljakom, ki pravi: "Srečne so lahko krajevne ali vaške skupnosti, ki so s svojim delom začele na novo v lanskem letu. Njihova vodstva se namreč natančno zavedajo, s kakšnimi težavami se bodo morala spopasti. Mi pa smo naleteli na težave, ki so se kopičile več let, in ki jih sploh nismo pričakovali. Veliko začetne energije smo porabili prav za reševanje teh."

Novo vodstvo in stare težave

Na Smledniškem pokopališču nista problematična le zid, ki drsi v dolino, in mrliška vežica, ki jo kljub velikim naporom še vedno ni, ampak tudi neplačana najemnina za grobove.

"Seznami najemnikov grobov so namreč nepopolni. V zadnjih letih je bilo kar precej prekopov, grobovi pa so menjavali najemnike brez vednosti krajevne skupnosti. V nekaterih primerih smo morali tudi po desetkrat in več zavrteti telefon, da smo prišli do pravega najemnika. Zato se opravičujemo vsem, ki smo jih morda po nepotrebnem motili in vabimo vse, ki so morda seznama izpadli, da nas obiščejo v prostorih KS," nadaljuje Debeljak.

Novo vodstvo je hkrati ugotovilo, da Pošta, na katero so sicer zelo ponosni, že štiri leta ni plačevala najemnine za uporabo krajevnoskupniških prostorov. Podedovali so tudi problematiko spornega hišniškega stanovanja v tej isti zgradbi, ki se na sodišču razrešuje že deset let. Še vedno nerešen je tudi denacionalizacijski postopek glede kulturnega doma, od katerega bo v veliki meri odvisna, ne le usoda kulturnega društva, ki najemnine in vzdrževalnine za uporabo dvorane ne bo mogel poravnati, ampak tudi načrtovana mrliška vežica, ki ne more biti brez ustreznega parkirišča. Načrti za mrliško vežico so že narejeni in po mnenju sogovornikov obetajo eno lepših daleč naokrog.

Več kot mesec dni si je bilo v prostorih KS Smlednik mogoče ogledati osnutek zazidalnega načrta za novo naselje Brezovec. Ogledalo si ga je 18 krajanov, vendar pripomb, ni zapisal nihče. Vodstvo KS meni, da jim je bil načrtovani poseg v okolje dobro predstavljen, in da načrti družine Lazarini prinašajo kraju le koristi. Želijo si, da bi Občina Medvode, ki je predlagala spremembo namembnosti prostora, našla ustrezno in hitro rešitev tudi za načrtovan hipodrom na delno saniranem smetišču, sicer bo to kmalu dobilo prejšnjo podobo.

"Veliko bomo dosegli, če bomo pripravili ljudi do mirnega pogovora o spornih problemih. Ta v mnogih primerih sploh ni bil več mogoč," pravi Doran Konjar.

Več denarja prek Save

Zato, da bi pridobili popolno sliko o komunalnih potrebah celotne krajevne skupnosti, je komisija za komunalo sestavljena iz predstavnikov vseh petih vasi. V programu, ki so ga naslovili tudi na Občino Medvode, so med drugim predlagali razširitev in popolno ureditev ceste na celotni dolžini od Valburge do Trboj. Že v lanskem letu so se namreč odrekli 5 milijonom tolarjev, ki bi zadostovali le za ureditev 200-metrskega dela ceste. "Vsako leto se na tej trasi obnovi le del cestišča in uredi udarne jame. Niti dva osebna avtomobila se ne moreta srečati, ne da bi vsaj eden moral zapeljati na bankino in ponavadi v jamo na robu ceste. Predlagali smo tudi obnovo in razširitev ceste od mostu čez Savo do Dragočajne. Hkrati smo razmišljali tudi o novi cestni povezavi s to vasjo. Obstoječa cesta naj bi postala krajevna, nova povezava pa naj bi postala razširjena in asfaltirana cesta, ki že danes vodi mimo delno saniranega smetišča. Tako bi omogočili lažji dostop v samo vas ali mimo nje do Kranja," pravi Konjar, ki si tako kot ostali svetniki želi dolgoročajnih rešitev in dodaja, da krajevna skupnost v mnogih primerih služi le za "dežurnega krivca", na katerega se prevlači krivdo, če zmanjka sredstev ali če ni možen dogovor s krajanji.

Letos naj bi se nadaljevala tudi izgradnja pločnika od križišča do vrta in parkirišča ob njem. "Križišče je občina lani sicer uredila, želimo pa si, da bi se našlo nekaj sredstev tudi za zasaditev cvetličnih gredic in grmovnic," je dodal Rajko Jenko.

Vse je odvisno od tega, koliko denarja bo iz Medvod prišlo prek Save v Smlednik. Niso namreč osamljeni tisti, ki še vedno menijo, da se občina Medvode do njih vede preveč mačehovsko, in da bi bilo morda bolje, če bi bili vključeni v katero od sosednjih občin.

Nadaljevanje puntarske tradicije

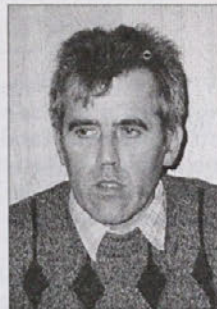
V krajevni skupnosti je kar nekaj spomenikov, ki bi jih bilo potrebno obnoviti oziroma urediti. Mednje sodi tudi Kalvarija, ki bi jo krajanji končno radi videli popolno; s križem na vrhu in freskami v kapelicah. Urediti je potrebno tudi okolico Krvavega

Zdravko Debeljak,
predsednik KS
Smlednik

Rajko Jenko,
podpredsednik KS
Smlednik

Doran Konjar,
predsednik komunalne komisije

KS Smlednik združuje 1672 prebivalcev vasi Smlednik, Valburga, Hraše, Moše in Dragočajna. Ima popolno osnovno šolo, vzgojnoizobraževalni zavod, svojo pošto in lasten kabelski sistem. Za še boljšo oskbo si želijo večje trgovine in bankomat. Letos so že izboljšali storitve zimske službe, v prihodnje pa naj bi rešili tudi problematiko odvoza smeti, da bi bil ta pogostejši.

Vedno bogatejšo kulturno dejavnost zagotavljajo mešani pevski zbor Sv. Urh, gledališka sekcija in pritrkovaška skupina, ki deluje v okviru KUD Smlednik. Deluje še gasilsko društvo, društvo upokojencev, konjeniški društvi in poleg turistične zadruga še tri turistična društva; TD Dragočajna, TD Hraše in TD Smlednik.

znamenja na polju, spomenik padlim v Valburgi in partizanski spomenik na pokopališču v Smledniku. Da je problematika prav v temu delu KS še pestrejša, je poskrbela tudi velika razpoka v cerkvi Sv. Urha, ki že sicer potrebuje novo fasado. "Posebno pozornost smo že, in še je bomo, posvetili Staremu gradu in njegovi okolici. Vedno več ljudi prihaja k razglednemu stolpu, ta pa pospešeno razpada in postaja nevaren. Zato smo občinski komisiji za naravno in kulturno dediščino že predlagali njegovo obnovo," pravi Konjar, ki je tudi predsednik TD Smlednik.

Uspešno oživiljanje Starega gradu v lanskem letu, ko je razvalina postala prijeten ambient za gledališko predstavo, jim je dalo nadaljnjih spodbud. Letos želijo, v sodelovanju z vsemi društvi, na njem pripraviti prave Puntarske dneve. Sogovorniki se še kako zavedajo, da je za uresničitev vseh teh načrtov potrebno z minimalnimi stroški urediti odvodnavanje in utrditi cesto na vrh: "Urediti želimo tudi obstoječo trimsko stezo v prijetno pešpot, ki bo opremljena s klopcami in tablami. Ob poti smo že v lanskem letu uredili bivšo delavsko barako "Špelkino vilo", ki jo že lahko ponudimo manjšim skupinam za praznovanja."

Spomini na stare gradove

Stari smledniški mogotec

Na prehodu iz prvega v drugo tisočletje je bil osrednji del današnje Slovenije razdeljen med nekatere fevdalne gospode iz vrst visokega nemškega (predvsem bavarskega) in francoskega plemstva, ki so sodelovali še s takrat malo ohranjenim slovenskim vladajočim slojem.

V tem času so dajali poseben poudarek vojaškemu obvladovanju ozemlja, kajti strah pred madžarskimi vpadi je bil močno prisoten v glavah takratnih političnih vodij. Nastajali so utrjeni dvori in na strateško pomembnih krajih tudi gradovi.

Nastanek smledniške utrdbe

V teh okoliščinah je nastal tudi grad Smlednik, ki naj bi varoval posest kranjskih in istrskih mejnih grofov. Nasproti Smlednika so stali utrjeni gradovi drugih fevdalnih rodbin: spanheimska Hertenberg (Jeterbenk) in Goričane na vzpetini nad današnjim gradom ter verjetno že zelo zgodaj dva in kasneje celo trije gradovi freisinškega škofa v Škofji Loki. Strateško vrednost stožčastega 515 m visokega hriba nad Savo so spoznali že v prazgodovini in to so graditelji v srednjem veku samo še potrdili, ker je bil skozi Smlednik pomemben prehod iz Savinjske doline preko Kamnika in reke Save v Poljansko dolino in dalje v Kobarid, Čedad in v Furlanijo. Točne letnice iz dokumentov ni moč ugotoviti. Ime Smlednik se prvič v nemški obliki Flendnic omenja leta 1118 v zvezi s tamkajšno lastniško cerkvico, po vsej verjetnosti ustanovo smledniških ministerialov. Leta 1136 nastopi Wdalricus de Flednich (Ulrik iz Smlednika), kot priča v listini, s katero je oglejski patriarh Peregrin I. opatu v Možnici (ital. Moggio Udines) potrdil posest. Sodeč po ostankih je bil verjetno Smlednik najprej le utrjeni stolp - stolpasti grad, ki so ga nato obdali z obzidjem. V bojih za prevlado nad slovensko zemljo v 13. in 14. stoletju so se tudi na smledniškem ozemlju pogosto menjavali lastniki.

Velikost gospostva

Zaradi pomebnosti gradu so smledniški ministeriali po vsej verjetnosti že zgodaj dosegli višji položaj in prešli v nastajajoči stan "gospodov v deželi" in kasneje sestavljali deželno plemstvo. Že v tistih časih so poznali razna medsebojna povezovanja zaradi vojaške in politične moči. Leta 1328 in 1332 so Planinsko - Svibenski zastavili in nato prodali Smledniški grad in gospostvo Fridehriku Žovneškemu in s tem so Celjani pridobili na Gorenjskem pomembno postojanko. Gospostvo so za njih upravljali gradiščani. Smledniško gospostvo se je razvilo v posebno deželskosodno gospostvo. Meja je potekala od Kranja do Črnuč po Savi, od tod po gričevju proti severu, kjer je zajela še Komendo, proti zahodu vključevala Nasovče, Voglje in Voklo - do Žerjavke, v ozkem pasu ob Savi pa zopet dosegla Kranj. Celjani so posest izgubili po smrti zadnjega Celjana Ulrika II. 1456. pri Beogradu. Že naslednje leto je večina njihove posesti prešla v last Habsburžanov. Prvi gradiščan bi uteg-

Posnetek iz albuma Janeza Vajkarda Valvasorja, ki prikazuje stari smleški grad iz leta 1679.

nil biti Gašper Črnomaljski. To je bil čas najhujših turških vpadov. V tem obdobju (1477 - 78) so gradili tudi tabor na Šmarni gori. Po Črnomaljskem so bili oskrbniki gospostva nekateri člani plemiških rodbin Lambergov, Egkhov in Auerspergov.

Po obnovi še upor podložnikov

Po potresu 1511. leta so opravili obnovo in dozidavo gradu in v njem uredili tudi stanovanjski del, o čemer pričajo najdeni ostanki. Leta 1515 so tudi smledniški podložniki sodelovali v velikem slovenskem kmečkem uporu, vendar gradu niso zavzeli, zato pa so, v prihodnje morali plačevati svojim gospodom tako imenovani "uporniški denarič", dva krajcarja.

Pogled na starega smleškega mogotca skoraj tisoč let kasneje.

Od znanih lastnikov ali zastavnih imetnikov sta bila dva še posebej zanimiva: zgodovinsko sporni Janez Kacijaner, baron v Katzensteinu (Begunje - tu je bil rojen) in Smledniku. Vseskozi je bil vojak, ki je po veljeval enotam v deželi, na jugu Evrope in na Dunaju pred Turki in leta 1538 so ga v Kostanjevici dali ubiti Zrinjski zaradi domnevnih zvez s Turki. Njegov brat Franc Kacijaner, tretji ljubljanski škof, ga je dal pokopati v svoji rezidenci v Gornjem Gradu, kjer je vzidan reliefni nagrobnik. Drugi pa je bil

baron Janez Jožef Egkh. Sodeloval je pri organizaciji obrambe proti Turkom in bil velik zagovornik protestantizma in je imel osebne zveze s Primožem Trubarjem. Glede smledniškega gospostva pa je mogoče trditi, da je v tem času gospodarsko stagniralo, kot je razvidno iz tedanjih zapiskov.

Oskrbniki - tudi Slovenci

Vsi ti fevdalci so imeli poleg Smlednika običajno tudi druga gospostva in posesti in istočasno so opravljali še dolžnosti v deželni ali državni upravi. Zato so na Smledniškem gradu bolj malo prebivali - imeli pa so svoje oskrbnike, po rodu manjše plemiče ali meščane. V listinah je ugotovljeno približno 41 oskrbnikov v času od 1547 do 1802, med njimi je skoraj polovica, ki so bili slovenskega rodu in prvi takšen je bil 1559. leta Andrej Nastran.

Leta 1626 je Smlednik obnem z deželnim sodiščem, ki je bilo vezano na gospostvo, kupil baron Pavel Egkh. Sodbe je nad podložniki izrekal zemljiški gospod pri Marijini kapeli pod cerkvico v Valburgi. Verjetno so zaradi tega kasneje ljudje imenovali to kapelo "Krvavo znamenje" (tako ga imenujejo še danes). Pri Šlogarju v Smledniku pa je gozdna parcela, ki se imenuje "Na gavgah", kjer naj bi bile vislice. Iz urbarja (napravljen je bil ob prodaji) je razvidno, da leta 1626 še niso začeli zidati novega gradu v ravnini, saj se v Valburgi omenja le pristava, ki je bila tam že nekaj stoletij.

Svoje lastnine pa Pavel Egkh ni dolgo užival, saj je leta 1628 cesar Ferdinand II izdal ukaz, naj vsi protestantski plemiči prestopijo v katoliško vero, ali pa prodajo posest in zapustijo notranjeavstrijske dežele. Egkh je le s posebnim cesarjevim dovoljenjem smel ostati na Kranjskem še do leta 1635, ko je smledniško gospostvo prodal cesarjevemu kanclerju Janezu Krstniku Verdi grofu Verdenbergu in se izselil v Nuernberg.

(nadaljevanje v prihodnji številki)

Nežka in Ivan Peternel z Razpotja

Življenje ni praznik, je delovni dan

Zakaj se del Zgornjih Pirnič imenuje Razpotje, sem ugotovila takoj, ko sem pri kapelici zavila levo in potem na številnih razpotjih iskala pravo pot do doma Nežke in Ivana Peternela.

Več razlogov sem imela, da sem se povabila na obisk prav k njima; ker je Ivan s svojimi 92 leti najstarejši Pirničan, ker je prava zakladnica spominov na pestro družabno življenje izpred več desetletij, in nenazadnje, ker sta z Nežko poročena že 61 let.

Recept je v skromnem življenju...

Ob vseh časovnih razsežnostih si človek ne more kaj, da ne bi najprej vprašal, kakšen je recept za dolgo življenje in uspešen zakon. Ivan je prepričan, da je skrivnost v skromnem življenju. "Oba izhajava iz velike družine. Pri nas doma nas je bilo deset, pri njej pa kar dvanajst. Posebno hudo je bilo med prvo svetovno vojno, saj je mama morala z majhno podporo skrbeti za pet otrok. Oče je bil namreč v vojski. Od svoje-

Ivan in Nežka

Torta za devetdeset let

ga dvanajstega leta sem služil pri kmetih. Najprej na Vojskem pri Skaručni. Neke nedelje me je popadlo takšno domotožje, da sem jo kar popihal domov. Gospodar je že popoldne prišel pome, vendar je mama uslišala moje prošnje in ostal sem doma. Leta 1921 in 1922 sem bil za hlapca pri Mihovcu, potem leto dni v Mednem, leto dni sem bil doma, potem spet v Mednem in nazadnje še pri Bohincu na klanecu...," brez težav niza letnice Ivan Peternel: "Moja babica in teta sta bili Urški, Janezov pa polna vas," je menda prava razlaga, zakaj ga vsi bolje poznamo kot "Uršnga Johana".

Še potem, ko je bil že zaposlen in poročen, sta z ženo Nežko, predvsem za krompir, pomagala na velikih okoliških kmetijah. "Veliko podobnih zgodb, kot je tista Lovračeva iz Ločnice bi se dalo zapisati," meni Ivan.

Sod pred sabo in žakelj na hrbtu...

"10. maja 1929 sem se zaposlil v podjetju Medič-Zanhl, ki ga danes poznamo kot Color. Tam sem delal vse do upokojitve leta 1964. Prvi delavni dan sem zlagal staro železje na vagon," pravi Ivan, ki menda prav

rad obuja spomine na službovanje, čeprav se je zavoljo mladostne neizkušenosti že prvo leto zastupil s hlapi, ko je čistil star rezervoar. Zdravniki mu niso znali povedati, kaj mu je, potem ko je bil še celo leto ves bled, slaboten in neprespan.

V tovarni je poprijel za različna dela. "Pleskanje sodov, stiskanje lanenega olja, delal sem kit, sode za tekočino, cinkovo belilo... Najbolj naporno je vsekakor bilo sode valiti pred seboj do vagonov na železniški postaji in žaklje nositi po "žaklovih" stopnicah," je le del njegovega razmišljanja, ko rad doda tisto misel, da življenje ni praznik, ampak delovni dan. Vsakega dela se je lotil. Kolesa je popravljaj, kose klepal za celo Razpotje in bil je zraven, ko se je udarniško gradil ali dom krajanov ali župnišče.

Ali boš v nedeljo doma ali pa...

Ivan je svojo Nežko iz Mengeške Loke spoznal leta 1934. "V gostilni sem jo spoznal, kamor sem hodil jest, ko sem v Domžalah delal pri sodarju. Bila je kuhinjska pomočnica. Ko se je gostilničar selil iz ene v drugo gostilno, se je selila tudi Nežka. Pot do nje s kolesom je bila vedno daljša. Ko mi je bilo tega dovolj, sem ji zagrozil, da jo v gostilno ne grem več čakati. "Ali me boš v nedeljo čakala doma ali pa..." sem ji dejal. In čakala me je doma," je svojo snubitev na iskrih in hudomušen način predstavil Ivan. Nežka, ki je drugače bolj tiha, je temu dodala le, da se v vseh letih zakona niti enkrat nista skregala do tolikšne mere, da ne bi spregovorila vsaj ene besede.

Rodila sta se jim dva otroka. Sin Janez živi v isti hiši, hčerka Štefka pa v sosednji. Imata pet vnukov in 7 pravnukov. "Imava veliko srečo, da otroci tako lepo skrbijo za naju. Zajtrk in skromno večerjo pripravljam sam, kosilo pa menjaje teden dni hčerka, teden dni snaha," pravi Ivan. Nežka doda, da sama rada popije tudi skodelico prave

kave. Ivan prizna, da je včasih "fejst" kadil, celo fajfo: "Potem sem se vprašal, ali to mora biti res tako. Ko me je nekega dne zet prosil za cigareto, sem mu dal celo škatlici in še vžigalice. Od takrat ne kadim več."

Ivan pravi, da je bil celo življenje bolj šibak, drugače pa razen zastupitve, pljučnice in španske bolezni, kot so nekdanji rekli gripi, ni imel. Nežka še dandanes bere brez očal. Dober del dneva preživita ob branju, večere ob televiziji. "Tista nadaljevanka o gozdarski hiši je bila dobra," sta si enotna.

Za zaljubljene vloge pa ne...

"Vam je povedal, kako mi je bilo nerodno, ko se je v samih gatah in s škornjem na nogi pojavil na odru," me je vprašala hčerka Štefka, ko je prišla pogledat, ali je vse v redu. Še en razlog več, da smo ponovno obudili spomine na začetke Ivanovega igrarstva in petja v kulturno umetniškem društvu, pritrkovanja v cerkvi in gasilstva, najprej v domačem, nato v tovarniškem društvu.

"V Pirničah smo imeli odličnega učitelja Alojza Macarola, ki nas je učil petja in igranja. Predstave smo imeli kar v razredu. Vsako soboto smo klopi prenesli v drug razred in postavili oder. V nedeljo smo igrali; najprej ob treh popoldne in potem še ob osmih zvečer. Običajno sem igral strogega očeta kakšnega dekleta. Bolj so mi ležale "hecne" vloge, zaljubljene pa ne," pravi Ivan in poskuša naštetiti igre, v katerih je nastopal: "Veseli dan ali Matiček se ženi, Županova Micka, Pri Hrastovih, Rdeča Roža, Črna žena, Trije tički, Dve nevesti, Domen, Zakonci stavkajo... Trikrat na teden so bile vaje za petje, vmes za igro. Potem je žena rekla, da je dovolj in sem nehal," je povedal Ivan na tak način, da to že ni mogel biti pravi razlog: "Kamorkoli smo prišli, povsod smo prepevali. Tudi doma se je pesem selila iz ene v drugo hišo po Razpotju."

Razmišljanje o urejenosti našega kraja

MEDVODE - zelena vrata v Ljubljano

Začelo se je šesto leto, odkar je v Medvodah ponovno sedež samostojne občine.

Vendar še sedaj ni zažvela prava zavest in želja pri občanih, da bi resneje pristopili k lepši podobi svojega okolja, v katerem živimo. Vsi pričakujemo, da bo to uredila občinska uprava oziroma njene "ustrezne" službe. Vendar se to ne more zgoditi, kajti za urejenost okoli hiš, podjetij, šol, vrtcev, zavodov in drugih ustanov morajo poskrbeti lastniki oziroma upravljavci sami. Težko je opaziti neurejenost svojega kraja, ko jo vsak dan vidimo, vendar spomnimo se, ko pridemo v neko drugo deželo ali večje naselje, kako hitro opazimo neurejenost in nečistočo in v takem spominu nam kraj ostane.

Idejni projekt o ureditvi občine

Idejne predloge za celostno estetsko podobo medvoške občine je že izdelala Renata Bovhan, ki želi s svojim znanjem in vedenjem pomagati na tem področju. Po njenih zasnovah naj bi za začetek uredili rečne bregove in razna sotočja, primerno vzdrževali otroška igrišča, avtobusna postajališča, postavili primerne klopi, uredili sprehajalne in kolesarske steze, ozelenili in ocvetličili določena mesta v središču naselij in posameznih vaseh ter poskrbeli za lepši videz raznih mostov, škarp, podvozov in zidov.

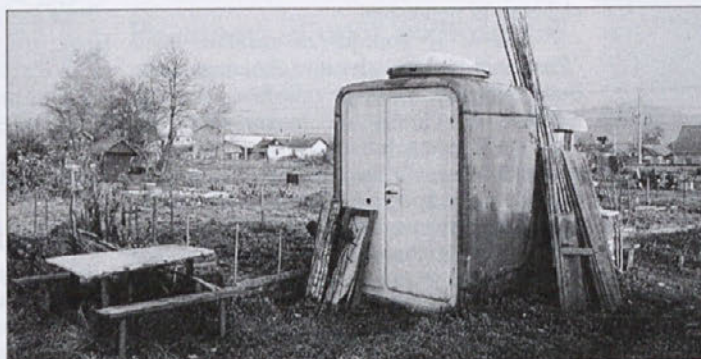
V Medvodah je sotočje rek Sore in Save. To je prikazano tudi v občinskem znaku in tudi naš časopis ima omenjeno ime. Vsekakor bo potreba ta predel Medvod bolje urediti, ga zasadi in po večjih deževjih nabrežine tudi očistiti ter postaviti označbe za to naravno lepoto. Ob njem in tudi med obema mostovoma bi morali urediti sprehajalne steze in postaviti klopce, kjer bi se krajani družili in tudi za krajši čas posedeli.

Tudi za ureditev mostov tako v Medvodah kot tudi v posameznih vaseh bi lahko pripravili nekatere programe za lepši izgled. Od zasaditve okrasnih grmovnic do cvetlic in podobno. Barvanje ograj naj nam ne bo odveč in tuje. Marsikdaj bi se lahko z veseljem in dobro voljo ter nekaj denarja napravilo veliko za lep izgled kraja. Enako velja za podvoze, čeprav zahtevajo ti objekti več pozornosti in dela. Poseben problem v Medvodah in tudi po vaseh so avtobusna postajališča. Ali so slabo urejena ali pa jih sploh ni. Vsekakor bi se z malo truda dala urediti lepa in preprosta postajališča z naravnimi materiali brez veli-

Pogled na avtobusno postajo vsekakor ni v ponos krajanom.

kih "birokratskih dovoljenj". Posebno pozornost bi morali nameniti njihovem izgledu, kajti kar je lepo za strnjeno stanovanjsko naselje ni dobro za vas ali zaselek.

Medvoški vrtičkarji nimajo najboljšega mnenja o urejenosti svojega zelenjavnega vrta.

Mladi - zgled drugim

Posebno pozornost bodo morali v prihodnje posvetiti v šolah, kjer naj bi se mla-

Medvoško "sotočje" si zasluži večjo urejenost, da bi postalo nekoč prijeten kraj za sprehajalce in uživalce miru.

di še bolj zavzeli za ureditev šolskih dvorišč, vrtov in neposredne okolice, večkrat organizirali očiščevalne akcije po posameznih vaseh oz. zaselkih. Morda bi bilo primerno, da se posamezen razred zadolži za eno vas ali zaselek, kjer bi bilo s tem tudi sodelovanje s krajani boljše in istočasno lep prispevek k večji urejenosti.

Krajevne skupnosti bi prav tako lahko več napravile za ureditev včasih kar malo zapuščenih delov svojih zaselkov. Velikokrat bi se s svojimi aktivnostmi dalo napraviti veliko več. Marsikje imajo v vasi stare javne vodnjake ali manjša javna zemljišča, kjer bi lahko uredili park ali zelenico in jo potem tudi urejevali. KS bi lahko pripomogle tudi pri ureditvi otroških igrišč in javnih zelenic. S posamezniki pa bi se dogovorili za kasnejše vzdrževanje. Lep zgled je KS Zbilje, ki v sodelovanju z TD lepo skrbi za izgled svoje vasi.

Tudi večja podjetja bodo morala posvetiti več pozornosti ureditvi in ozelenitvi svojega delovnega področja. Zidovi in stroji so osnovni del delovanja, lepo urejena okolica je pa drugi del, ki zelo ugodno deluje tako na zaposlenega kot na obiskovalca. Zasajeno drevje nudi poleg lepega videza tudi čistejši zrak. Prepričani smo, da tovrstni strošek ni prevelik za naša podjetja.

Manjši podjetniki bi morali prav tako več pozornosti nameniti ozelenitvi svoje okolice. Lep primer take ureditve je Hiša kulinarike v Sori in morda še kakšen v občini.

Kdo bo organizator?

Na tem področju je vsekakor veliko dela in zato bi bilo potreba poleg vseh že naštetih organizacij in društev v Medvodah čimprej ustanovili Hortikulturno društvo, ki bi s svojimi strokovnimi sodelavci in člani vodil celotno akcijo priprave programov in tudi izvedbo ureditve okolja. Povezoval bi se z vsemi tistimi, ki bi bili obravnavani v programu. Ponekod imajo celo organiziran občinski zavod, ki skrbi za turizem, prireditve, promocijo in ureditev v občini. Financira pa se iz vseh dejavnosti, ki jih opravlja /v razmislek/. Ko bi izdelali celotni projekt, bi z njim lahko kandidirali za finančna sredstva v občinskem proračunu. Prepričan sem, da bosta tako predlagatelj proračuna kot tudi občinski svet izvedbi takšnega projekta naklonjena in bosta akcijo finančno tudi podprla.

Mogoče bo "prelom tisočletja" povzročil kakšne spremembe na tem področju!?

MKC Medvode

Mladi za mlade

Društvo Mladinski kulturni center Medvode deluje že leto in pol. V tem času je članom uspelo to, kar so si od vsega začetka želeli.

Mladina iz Medvod je dobila zbirni center, kjer lahko kreativno preživlja svoj prosti čas. Prostore imajo v **Domu Svobode**, prireditve pa so tudi drugod; v knjižnici, na gradu Goričane, v preški cerkvi in še kje.

Predsednik MKC-ja je **Matija Kozamer-nik** iz Trnovca pri Medvodah, ki je svojo funkcijo prevzel z vso resnostjo. Poleg uspešnega študija je vodenje društva njegova prioriteta. V upravnem odboru so še: Zoran Lesjak (podpredsednik), Jernej Tome (blagajnik), Matic Frölich (tajnik) in Katarina Deskovič (dokumentaristka). Vzporedno s funkcijami vsak od njih tekom leta izpelje tudi nekaj avtorskih projektov. Pri delu pa jim seveda pomagajo tudi ostali člani, ki jih je okoli 20.

Leto 1999 je bilo za MKC Medvode izredno delavno. Kljub majhnemu proračunu so izpeljali veliko projektov, vseh skupaj so jih našteali okoli 30. Kar nekaj je bilo razstav, najodmevnejše so bile razstave medvoškega umetnika **Zorana Lesjaka** ter skupine **Toxic Studio**, razstavljal pa so tudi umetniki od drugod. Potopisna predavanja svetovnih popotnikov prireja MKC vsak mesec, 28. januarja smo videli prvi del popotovanja po Avstraliji.

Društvo prireja tudi raznolike koncerte; od klasičnih koncertov preškega glasbenika Rudija Cerca ml. pa do udarnih punk-rock koncertov. Vedno je poskrbljeno tudi za najmlajše, ponavadi z likovnimi delavnicami in predstavami za otroke. Redni gostje v Domu Svoboda so vrhniški **Dejmo Stisnt teater**, ki so nas zabavali s predstavama *Sod smodnika* in *Rezervar dogz*, vrata pa so odprta najrazličnejšim umetnikom, ki bi želeli svoje delo predstaviti medvoškemu občinstvu.

V letu 2000 bo MKC Medvode poskrbel, da bo pri njih spet pestro in veselo. Komentarji, da se v medvoški občini ne dogaja ničesar zanimivega za mlade, je že dolgo neutemeljen. Res pa je, da bo očitno tudi letos proračun za to društvo ostal zelo nizek. Kriteriji, ki določajo količino denarja, ki ga bodo društva dobila, žal ne upoštevajo frekvence in kvalitete prireditev, le dolžino delovanja posameznega društva. Po tej logiki bodo člani MKC-ja lahko ustrezno skrbeli za kulture željne mlade Medvoščane šele takrat, ko bodo že davno upokojeni.

Vseeno se MKC Medvode ne da. Še naprej bodo poskušali speljati čimveč kulturnih prireditev, v maju pričakujte kar dva odmevna festivala: **Medvode 2000**, kjer se bodo predstavili perspektivni mladi umetniki ter Štafeta, ki združuje mladinske kulturne centre po Sloveniji. Letos čaka člane že tretja udeležba na programu odmevnega **Občinskega praznika**, kjer se vsako medvoško

Snemanje oddaje "Karakter generator"

društvo predstavi v svoji najboljši luči. Na gradu Goričane se bodo po renovaciji začeli ciklusi razstav in koncertov. Luč sveta bo ugledala tudi avtorska predstava Matije Kozamer-nika **Tit Andronik**. **Tilen Pribela** bo posnel kratek film, začeli se bodo redni literarni večeri. Če bodo finance omogočale, bo v oktobru na Govejku **mednarodna likovna kolonija** za študente likovnih akademij iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Avstrije in Madžarske. Veliko povpraševanje je tudi po

njih dragocene izkušnje in seveda možnost izražanja samega sebe. Včasih je težko, ker denarja za oddajo sploh ni. Kostume in rekvizite si sposojajo, denar za hrano, bencin in organizacijo pa gre iz lastnega žepa. Vendar jih to ne zaustavi, februarja bo na sporedu že četrta oddaja.

Karakter generator je razdeljen na šest delov. V **Prvi Ligi** spoznavamo različne športe, nekateri so izmišljeni, nekatere člani MKC Medvode resnično prakticirajo.

Gozdni kuhar **Ziga Vojska** nam vsakič skuha drugo jed, včasih bolj, včasih manj užitno. **Bulšit or not** je del, rezerviran za skeče. V januarski oddaji smo izvedeli, zakaj nam hrošč ob prehodu v novo leto ni mogel do živega. V **Hitu meseca** smo seznanjeni z izbiro glasbe za tekoči mesec, ki nam jo ustvarjalci oddaje na edinstven način predstavijo. V **Infu** lahko izvedemo, kaj nam MKC Medvode pripravlja, spoznavamo pa tudi sorodna društva,

Koncert skupine Kontrabant pred BC - Loka, december 1999

t.i. partyjih, ki pa ne služijo le zabavi. Zadnji, **ZX.SANTA.OOO** je bil prava multimedijška prireditev. Glasbo so vrteli trije didžeji, dva vidžejca sta skrbela za videoprojekcijo, razstavljenе so bile slike, maske in W.C.školjke, predvajale pa so se tudi avtorske oddaje MKC Medvode **Karakter generator**.

To pa je tudi projekt, ki jim v zadnjem času vzame največ časa. Urednik TV Medvode **Iztok Pipan** je mladim ustvarjalcem dal možnost, da posnamejo oddajo, ki je na programu enkrat mesečno. Urednika oddaje sta **Matija Kozamer-nik** in **Katarina Deskovič**, scenaristov je več, prav tako režiserjev. Lahko bi rekli, da vsi delajo vse, nekateri več, drugi manj. Veseli so, da so dobili možnost ustvarjanja na televiziji, saj so to za

skupine in umetnike. V zadnji oddaji smo lahko videli glasbeno skupino **Kontrabant**, ki smo jo poslušali konec decembra pred Blagovnim centrom. Zadnji del oddaje je **nagradna igra**, v kateri gledalci odgovarjajo na zastavljena vprašanja. Ta so bolj neresna, vendar je taka tudi vsa oddaja. To pa naj vas nikar ne odvrne od pisanja! Ustvarjalci oddaje bodo veseli vsakega vašega odgovora, ki ga bodo tudi nagradili!

Vsi, ki še niste zavili na eno izmed prireditev MKC Medvode ali pa si niste ogledali vsaj zabavne oddaje **Karakter generator**, pozor! Spremljajte objave v medijih ter videostrani na TV Medvode, potem pa zavijte v Dom Svobode ali si doma v udobnem kavču oglejte njihovo oddajo. Ne bo vam žal!

• Katarina Deskovič

Kako varno v šolo

Več prevozov v šolo ali več varnih poti

Na kateri relaciji bo vozil šolski avtobus, določajo bodisi zakonska določila bodisi Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki oceni, ali je neka pot v šolo varna ali ne.

V minulem letu se je za vse prevoze učencev v šolo namenilo nekaj več kot 18 milijonov tolarjev, letos pa je v proračunu predvidenih 20 milijonov; več kot 9 milijonov za prevoze tistih učencev, ki so od osnovne šole oddaljeni več kot 4 kilometre, in več kot 8 milijonov za prevoze tistih, ki po mnenju Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ne morejo varno v šolo. Vendarle to še zdaleč ne bo dovolj, če se dosledno upošteva zakonodaja in nove zahteve po prevozi v šolo.

Doslej se v delo in odločitve Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ni posegalo, prvič pa se je dvom resneje pojavil ob predlogu, da se prevozi uredijo tudi za učence OŠ Medvode, ki prihajajo iz Senice in za učence OŠ Simona Jenka, ki prihajajo iz Hraša.

Odbor za družbene dejavnosti je predlagal ponovno preverbo upravičenosti posameznih šolskih prevozov. Zato so se na skupnem sestanku pred tednom dni sestali ravnatelji osnovnih šol, predstavniki občinske uprave in občinskih odborov, da se dogovorijo o racionalizaciji prevozov.

Eden izmed predlogov občinske uprave je bil zamik pouka. "S takšnim predlogom se sicer strinjam, vendar ne na sredini šolskega leta, saj ima to lahko številne negativne posledice na delo in življenje šole, ter tudi dru-

ge dejavnike povezane z urnikom," je dejal Vojko Bizant, ravnatelj Osnovne šole Medvode. Kljub temu da so se na sestanku načeloma dogovorili, da se zaenkrat prevoza na Senico ne bo organiziralo, je le nekaj dni kasneje občina na šolo poslala dopis, da je prevoz odobren. Sedaj se je potrebno le še dogovoriti s prevoznikom, da se uskladijo termini vožnje in seniški otroci se bodo pri-

družili ostalim vozačem. Tokrat je torej odločitev Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu obveljala, kljub temu da bo to povečalo potrebna sredstva za prevoze. S strani občinske uprave pa ostaja deloma upravičen strah, da bo odobritev novih prevozov za sabo potegnila nov plaz podobnih zahtev tistih staršev, katerih otroci še vedno hodijo peš v šolo in nazaj domov.

Knjižnica na Sotočju

Knjižnica še prijaznejša do bralca

Posodobljena po mesecu dni, od včeraj, ponovno odpira svoja vrata

Knjižnica na Sotočju se vključuje v nov računalniški sistem COBIS, s katerim so med seboj povezane knjižnice po Sloveniji. Po besedah vodje medvoške knjižnice Saše Lajovic se je posodobitev izkazala za zahtevnejšo, kot so predvidevali, zato so čas zaprtja podaljšali do 31. januarja 2000.

Prednosti sistema Cobis je veliko. Knjižnice, ki so med seboj povezane v sistemu, omogočajo bralcu veliko bolj prijazno uporabo, predvsem pa mu prihranijo veliko dragocenega časa. Bralec bo lahko na enem mestu izvedel vse; v kateri knjižnici se želena knjiga nahaja, ali je prosta ali izposojena, lahko pa jo bo tudi rezerviral. Proces izposoje se bo tako bistveno poenostavil. Kdor je priključen na internet, bo vse to lahko opravil kar doma.

"Bralce prosimo, da ne bi prišli vsi 31. januarja, ampak da bi se porazdelili od 31. januarja do 4. februarja. Od 1. januarja do 4. februarja se zamudnina ne bo računala. Tako da jih lepo prosimo, da vse to vzame-

jo z veliko mero razumevanja," je še povedala Saša Lajovic.

Po novem bodo morali novi bralci za vpisnino odšteti 500 SIT (do sedaj vpisnine ni bilo). Poenotili so tudi zamudnino.

Prej je le-ta znašala 10 SIT na dan za otroške knjige in 20 SIT za knjige za odrasle. Zdaj bo cena skupna, tj. 20 SIT za knjigo na dan.

• Olga Šušteršič

Blagoslov konj v Hrašah

Dan po božiču se gospodarji priporočijo sv. Štefanu za zdravje v hlevu, hkrati pa dajo obljubo, da bodo z živalmi lepo ravnali in skrbeli zanje. Čeprav so znani tudi primeri, ko gospodarji prinesejo k blagoslovu glinaste figurice domačih živali, se ta lepi in stari običaj največkrat ohranja kot blagoslov konj. Vsaj v Smledniku in okolici je bilo vedno tako.

Kar nekaj let zapored je bil blagoslov konj pred farno cerkvijo v Smledniku, letos pa sta ga Konjensko društvo Norik in Turistično društva Hraše organizirala pred cervijo sv. Jakoba v Hrašah. Predvsem zato, ker je ob tej podružnični cerkvi več primernega prostora za množico konj, zapravljalčkov in njihovih lastnikov. Kljub slabemu vremenu se jih je zbrala lepa množica.

Ljudje so se sv. Štefanu priporočali za zdravje domačih živali, preprosto zato, ker

so bili nemalokrat uslišani. Zato se je ohranila tradicija, da se na ta dan blagoslovijo voda in sol ter živali.

Zbrane živali je blagoslovil smleški župnik Rafko Kralj. Ta je med drugim lastnik in ljubitelj konj, in teh v Hrašah in okolici ni malo, obvezal, da zanje dobro poskrbijo tudi v letošnjem letu. Nenazadnje se je za živali mesto našlo tudi na Noetovi barki.

Nagradno vprašanje

Najprej o nagradni igri, nekaj smo prerezali na dvoje. Kar lepo število odgovorov smo dobili in seveda bomo razdelili tudi nagrade.

Celodnevne izlete, pri katerih je Gorenjski glas medijski pokrovitelj, po izbiri, kadarkoli do sobote, 30. junija 2001, prejmejo: Zvonka Kozamernik, Vaše 24 c, 1215 Medvode; Marjeta Poljanec, Sp. Senica 16 a, 1215 Medvode; Tončka Debeljak, Smlednik 11 a, 1216 Smlednik. Po eno uro igranja tenisa na pokritih igriščih Teniškega kluba Triglav Kranj dobijo: Tončka Kozamernik, Vaše 24 c, 1215 Medvode; Branko Štremfelj, Ostrovrharjeva 5, 1215 Medvode; Suzana Zidar, Golo brdo 128, 1215 Medvode; Jelka Gražar, Valburga 34, 1216 Smlednik; Jože Podgoršek, Češnjevok 19, 4207 Cerklje; Janez Drnovšek, Rakovnik 16, 1215 Medvode; Ljudmila DERNIČ, Bečanova ul. 1215 Medvode; Mirko Barle, Sora 22, 1215 Medvode; Marija Rozman, Barletova 13, 1215 Medvode; Vinko Mlakar, Hraše 37, 1216 Smlednik. Trak za glavo, izdelek Bolero Oblak Kranj dobijo: Ivanka Dimc, C. na Svetje 38, 1215 Medvode; Marjeta Koselj, Lipnica 5, 4245 Kropa; Amanda Čebašek, Podreča 7, 4211 Mavčiče, Milena Simončič, Hraše 17, 1216 Smlednik; Danica Gabrovec, Sp. Senica 12 B, 1215 Medvode in Majda Narobe, Vaše 24 a, 1215 Medvode. Čestitamo! Nagrade in potrdila zanje bomo poslali po pošti.

Iščemo

sodelavce za trženje
v Sotočju in drugih
publikacijah.

Informacije po telefonu:

061/614-346
in 031/638-699.

Pust v Medvodah

Tudi letos bomo v Medvodah pripravili tradicionalno pustno prireditev z maskami. Vsi, ki želite sodelovati z maskami ali z določenim nastopom - programom, se čimprej prijavite odboru za prireditve. Prireditev bo v nedeljo, 5. marca, ob 14.00 uri.

Vabljeni!

Javni poziv

Tudi letos bo v Medvodah kar nekaj javnih prireditev, ki jih bo organizirala Občina Medvode. Zato pozivamo gostince naše občine, da oddajo svoje pisne ponudbe za njihovo sodelovanje. Rok za oddajo ponudb je 10. marec 2000.

STAREJŠO HIŠO V MEDVODAH ALI
ŠIRŠI OKOLICI najamemo.
INF. po TEL.: 061/1584-350

MRAK IZARSTVO

V mizarstvu
Mrak
izdelujemo
stanovanjsko
opremo, opremo
poslovnih
prostorov,
lokalov in
opremo
reprezentančnih
dvoran.

Ponujamo
vam idejo, načrt
in izdelavo.

MIZARSTVO MRAK Janez, s.p.

Studenčice 30, 1215 Medvode, tel. 061/611-971, 616-790, fax: 061/616-795, GSM: 041/643-409

Zdaj pa nagradno vprašanje. V občini Medvode se zadnje čase dogaja veliko stvari okrog napisnih in še drugačnih tabel. Sliko, ki jo objavljamo, smo posneli v občini. Na njej pa naj bi bila seveda tudi tabla, ki pa je na tleh pod snegom. Sprašujemo vas, kakšna oziroma katera tabla je bila in kje smo sliko posneli. Odgovore pošljite na naslov: Gorenjski glas p. p. 124, 4001 Kranj.

Veselo pričakanje polnočnega trenutka za mizo ali na plesišču.

V prednovoletnih dneh je nastopil tudi ansambel Hazard.

Po 1999 v 2000

Razmislek po novem letu

"Veliko pričakanj, veliko priprav, dela in stroškov za tistih nekaj polnočnih trenutkov v prehodu v novo tisočletje," mi je po decembrskih prireditvah in silvestrovanju dejal prijatelj. Nekdo bi rekel, da je imel prav in drugi, da ne razume družabnosti človeštva. Vendar se je to dogajalo pri nas ali po svetu, tako doma kot na javnih krajih in oba sta imela prav.

In kako je bilo v Medvodah? Ali so bile prireditve potrebne in uspešne se sprašuje prireditelj, oceno pa so povedali (boljšo ali slabšo) številni obiskovalci, ki so si jih prišli ogledat. Omenjenih prireditev in silvestrovanja na prostem pred BC Mercator v Medvodah se je udeležilo približno 4.500

ljudi, kar je nad pričakovanjem. Obisk je bil od lanskoletnega silvestrovanja na prostem letos še enkrat večji. Prednovoletnih prireditev v šotoru pa se je udeležilo tudi približno 1500 obiskovalcev, kar potrjuje, da si ljudje želijo tovrstnih prireditev. Morda bi kazalo v prihodnje spremeniti kraj teh prireditev in jih bolj približati ljudem. Menim, da bi bilo dobro razmisliti o predlogu, da bi bile v dvoranah kulturnih domov v Pirničah, Smedniku, Medvodah, Senici in v Sori ter v večnamenskih prostorih nekaterih osnovnih šol v naši občini. Sodelovalo naj bi tudi več šolskih in mladinskih igralskih in glasbenih skupin, ki bi se s svojim delom predstavile občanom.

Silvestrovanje pa bi v prihodnje rajši organizirali na prostoru pred večnamensko športno dvorano v Medvodah ali v njej. Vzrokov za takšna razmišljanja je več: večje notranje in predvsem zunanje površine, parkirni prostori in tudi prometna uredenost je mnogo boljša. To ne velja samo za novoletno prireditev, marveč tudi za nekatere druge javne prireditve. Morda bi s tem tudi pomagali k hitejšemu dogovarjanju o rešitvi lastništva in dograditvi dvorane ter kasnejši uporabnosti. Verjetno je sedaj pravi čas, da se o teh in drugih predlogih, ki jih občani predlagajo, začnemo dogovarjati, da bomo že poleti lahko začeli s potrebnimi pripravami na te prireditve.

Vsak dan so se vrstile prireditve za najmlajše, kjer jih je po nastopu obiskal tudi dedek Mraz. Na fotografiji nastop učencev POŠ Topol.

Na večer državnega praznika so nastopili narodnozabavni ansambli, ki so ljudje navdušeno pozdravili. Večer je bil organiziran skupaj z Gorenjskim glasom.

